

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rehujen rasva- ja valkuaisverosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Rehurasvoista ehdotetaan kannettavaksi valmisteveroaa määrältään 1,60 markkaa rasvakiloa kohti 5 prosentin rasvapitoisuuden ylittävältä osalta.

Rehuvalkuaisen väliaikaisesti korotettua, 1,60 markkaa raakavalkuaiskiloa kohti määräämistä veroa ehdotetaan jatkettavaksi pysyvänä verona.

Rehurasvan ehdotettu verotus sekä rehuvalkuaisesta kannettavan korotetun veron jatkaminen perustuvat osittain tarpeeseen korjata eri rehulajien välistä hintasuhdetta ja osittain tarpeeseen lisätyllä verotuksella kerätä maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikutannuksista.

Eri rehulajien rasva- ja valkuaisveromäärät laskettaisiin niiden rasva- ja valkuaispitoisuu-

den perusteella. Ehdotetut veromäärät käyvät ilmi lakiesityksen liitteenä olevista valkuais- ja rasvaverotaulukoista.

Valkuaisen verotuksen osalta verotaulukoon ehdotetaan suoritettavaksi eräitä teknisiä muutoksia maatilahallituksen vahvistaman uuden rehutaulukon ja valkuaisrehutuotannossa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

Rehujen rasva- ja valkuaisverosta annetulla lailla kumottaisiin valkuaisverosta vuonna 1985 annettu laki.

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Eri rehuaineiden hinnoittelu ja hintasuhteiden seuraukset

Kotieläinten ruokinnassa käytetään yhtäältä perusrehuja, eli rehuviljaa, säilörehua, heinää ja laidunrehua sekä toisaalta valkuaisrehuja, kasviöljyä ja eläinrasvaa. Perusrehuissa oleva valkuainen ja rasva eivät riitä tyydyttämään kotieläinten valkuais- ja rasvantarvetta.

Kotimaisen rehuviljan hinnoittelu perustuu maataloustulolain mukaiseen tavoitehintaan, joka on maailmanmarkkinahintaa korkeampi. Valkuaisrehujen ja rehurasvan hinta perus-

tuvat maailmanmarkkinahintaan, johon valkuaisen osalta lisätään valkuaisveron määrä. Hintajohtajana pidetään rehuvalkuaisen osalta soijarouhetta, jonka hintaa noudatetaan myös rypsi- ja rapsirouheen hinnoittelussa. Rehurasvojen osalta hintajohtajana pidetään kasviöljyä; rypsi- ja soijaöljyä, joita käytetään huomattavasti eläinrasvoja enemmän.

Soija tuodaan Suomeen papuna, josta öljynpuristamoteollisuus valmistaa öljyä ja rouhetta. Tuonti on tulli- ja tuontimaksuvapaa ja tuonnin määrä säännellään lisensioinnilla.

Tärkein kotimainen rehuvalkuaisen ja -rasvan lähde on rapsi ja rypsi. Kotimaisesta öljykasvituotannosta annetun lain (1338/87) perus-

teella valtio tukee sen tuotantoa. Valtioneuvosto vahvistaa öljykasvinsiementen perushinnan ja enimmäiskilomäärät. Mikäli kotimainen hinta on korkeampi kuin vastaavan ulkomaisen siemenen hinta, suoritetaan öljynpuristamoille hinnanalennuskorvausta edellyttäen, että nämä suorittavat perushinnan viljelijöille.

Rehuvalkuainen ja rehuvasva sisältävät myös runsaasti energiaa ja ne ovat jossain määrin perusrehujen korvikkeita energianlähteinä. Rehuvasvan rehuysikköarvo on noin 3, eli yhden rasvakilon energiamäärä vastaa kolmea viljakiloa. Rehuvalkuaisen rehuysikköarvo on vastaavasti noin 1.

Rehuvalkuaisen ja rehuvasvan hinnat ovat edulliset verrattuna perusrehujen hintoihin. Soijarouheen keskimääräinen maailmanmarkkinahinta aikana lokakuu 1989 — kesäkuu 1990 oli noin 84 penniä kilolta ja heinäkuussa 1990 hinta oli laskenut noin 78 penniin kilolta. Raakavalkuaiskiloa kohti laskettuna vastaavat hinnat olisivat 1,78 ja 1,65 markkaa kilolta. Valkuaisen sisältämän energian ollessa samanhintaista kuin perusrehujen sisältämän energian, on kotieläinten tarvitsema itse valkuainen tavallaan ilmaista.

Kotimaisen rehuohran tavoitehinta oli sato vuonna 1989/90 1,78 markkaa kilolta ja rehu-kauran hinta 1,76 markkaa kilolta. Satovuonna 1990/91 vastaavat hinnat ovat 1,80 ja 1,75 markkaa kilolta.

1.2. Toimenpiteet hintasuhteiden korjaamiseksi

Perusrehujen ja valkuaisrehun hintasuhteiden korjaamiseksi, perusrehujen käytön edistämiseksi sekä rehuviljan vientitarpeen supistamiseksi on vuoden 1986 alusta kannettu valkuaisveroa (laki 1092/85). Veron määrä oli lain tullessa voimaan 1,50 markkaa raakavalkuaiskiloa kohti. Sen jälkeen veromäärää on tarkistettu sekä ylös- että alaspäin. Vuoden 1990 toukokuusta lähtien veroa on väliaikaisesti, vuoden 1990 loppuun saakka korotettu 1,60 markkaan raakavalkuaiskiloa kohti.

1.3. Rehuvasvan hinnoittelu ja käyttö

Rehuissa käytettävän rasvan hinta on noin 1,80 markkaa kilolta. Kun yhden rasvakilon energiamäärä vastaa kolmea viljakiloa, on ras-

van edullinen hinta jossain määrin johtanut niiden tarpeettoman runsaaseen käyttöön energianlähteenä. Tietyn rasvamäärän käyttö eläinrehuissa on ruokinnallisesti tarpeellista. Rasvaa lisäämällä voidaan rehuina käyttää myös jauhatuksessa ja viljatärkkelyksen valmistuksessa syntyviä ravintoarvoiltaan kokoviljaa huonompia sivujakeita. Rasvan käyttö rehuissa ei kuitenkaan ole säännösteltyä, joten sitä voidaan käyttää tarpeettomasti tietyissä eläinrehuissa energianlähteenä.

Eri rehuvasvojen käyttö on vaihdellut riippuen rehuviljan ja kasviöljyjen sato-olosuhteista. Vuonna 1989 kotieläinrehuissa käytettiin elinrasvaa 15,3 miljoonaa kiloa, kasviöljyä 21,3 miljoonaa kiloa ja kalaöljyä 0,2 miljoonaa kiloa. Tämän lisäksi sisältyi rasvapitoisiin rehuraaka-aineisiin kuten rehujauihoihin, rehu-puristeisiin ja rouheisiin rasvaa noin 17 miljoonaa kiloa. Rasvan kokonaiskäyttö oli siten noin 54 miljoonaa kiloa. Myös rehuviljaan ja viljatuotteisiin sisältyy rasvaa, mutta sitä ei ole otettu huomioon tässä tarkastelussa.

1.4. Maataloustuotteiden ylituotantotilanne ja vientitarve

Maataloustuotteiden vientitarve sekä tarvittava vientituki ja hinnanerokorvaukset säilyvät korkeina myös vuonna 1991. Vientitarve johdetaan lähinnä keskimääräistä selvästi paremmista leipä- ja rehuviljasadoista sekä eräiden kotieläintuotteiden kotimaisen kulutuksen alenemisestä.

Elokuussa 1990 tehtyjen laskelmien mukaan vientituen ja hinnanerokorvausten kokonaisuus tulee vuonna 1991 olemaan noin 3 100 milj. markkaa, vuotta 1990 koskevan vastaavan määrän ollessa noin 3 400 milj. markkaa. Maataloustulolain mukaan maatalouden osuus vuoden 1990 vientikustannuksista on noin 790 milj. markkaa ja vuoden 1991 arvioitu osuus noin 700 milj. markkaa.

Maatalouden vientikustannusosuus on tarkoitus periä maidon, sianlihan, viljan ja peltoalaperusteisena vientikustannusmaksuna, maidon kiintiömaksuna, korotetulla lannoiteverolla sekä rehujen rasva- ja valkuaisverolla.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Rehurasvan verottaminen

Tarkoituksella osittain kerätä maatalouden vientikustannusosuutta sekä tarkoituksella korjata perus- ja rasvarehujen hintasuhteita ehdotetaan, että rehu- ja rehurasvoista kannettaisiin valmisteveroa niiden rasvapitoisuuden perusteella. Veron määräksi ehdotetaan 1,60 markkaa rehuraaka-aineen sisältämää rasvakiloa kohti 5 prosentin rajan ylittävältä osalta. Erilaisten rasvapitoisten rehuraaka-aineiden veromäärät määräytyisivät rehuraaka-aineen rasvapitoisuuden perusteella. Lain liitteenä olevassa rasvavertotaulukossa on määritelty veromäärät 2 prosentin rasvapitoisuuden vaihteluvälin mukaisesti.

Vähemmän kuin 5 prosenttia rasvaa sisältävistä rehuraaka-aineista ei kannettaisi rasvan perusteella veroa. Rasvan ja valkuaisen verotusjärjestelmän erilaisuutta voidaan perustella kysiesten rehuaineiden erilaisella merkityksellä kotieläinten ruokinnassa. Rehut voidaan jakaa niiden ruokinnallisen merkityksen perusteella valkuaisrehuihin ja energiarehuihin. Rehuvalkuainen on rehujen välttämätön aineosa, jonka tarpeellinen pitoisuus riippuu muun muassa kotieläimen ruoansulatusjärjestelmästä ja tuotostasosta. Myös rehurasvan merkitys kotieläinten ruokinnassa on kasvanut tuotostasojen kohoamisen myötä, mutta rasvalla tyydytetään lähinnä eläinten energian saantia esimerkiksi rehuviljan vaihtoehtona. Rehuja ei myöskään yleensä luokitella niiden rasvapitoisuuden mukaan. Alle 5 prosenttiyksikön rasvapitoisuuden jättäminen kokonaan verotuksen ulkopuolelle on perusteltua myös siksi, etteivät rasvaa vain vähän alle tai yli 5 prosenttia sisältävät rehut joutuisi keskenään kohtuuttoman eriarvoiseen asemaan. Ehdotettu järjestelmä on perusteltu myös hallinnon yksinkertaistamiseksi sekä siksi, että näin pienien rasvamäärien verottamisella ei ole sanottavaa merkitystä verokertymän kannalta.

Veroa ei kohdistettaisi myöskään kauraan eikä sellaisiin mylly-, sokeri-, tai täkkelysteollisuuden tuotteisiin tai olut- ja alkoholiteollisuuden sivutuotteisiin, jotka on mainittu rehu- taulukossa.

Turkiseläin- ja kalarehut jätettäisiin edelleen valkuaisveron ulkopuolelle, ensin mainitut koska turkikset ovat pääasiallisesti vientituotteita ja viimeksi mainitut koska kalat eivät aineen-

vaihdunnassaan voi hyödyntää rehuviljaa. Verolla ei siten kalojen osalta ollut käyttöä ohjaavaa vaikutusta. Samoin perustein ehdotetaan, että turkiseläin- ja kalarehuihin käytettävä rasva jätettäisiin verotuksen ulkopuolelle. Verotuksen yksinkertaistamiseksi ja veron maatalouspoliittisesta luonteesta johtuen myös lemmikkieläinten rehut jätettäisiin verotuksen ulkopuolelle.

2.2. Rehuvalkuaisen verotuksen muuttaminen

Rehuvalkuaisen väliaikaisesti, ajaksi 19.5.—31.12.1990 korotettua veroa, jonka määrä on 1,60 markkaa valkuaiskilolta, ehdotetaan kannettavaksi pysyvästi myös vuoden 1991 alusta. Vero ei koskisi edelleenkaan tuotteita, joiden raaka-valkuaispitoisuus on alle 19 prosenttia tuotepainosta.

Ehdotus johtuu pääasiallisesti tarpeesta kerätä verojen ja maksujen muodossa maatalouden osuutta vientikustannuksista. Korotetun veron säilyttämistä puoltaa myös rehuvalkuaisen maailmanmarkkinahinnan aleneminen. Soijarouheen keskimääräinen maailmanmarkkinahinta aikana lokakuu 1989 — kesäkuu 1990 oli noin 84 penniä kilolta ja heinäkuussa 1990 hinta oli laskenut noin 78 penniin kilolta. Laskettuna soijarouheen valkuaispitoisuuden mukaan raakavalkuaisen maailmanmarkkinahinnan lasku on ollut noin 14 penniä kilolta.

Rehuvalkuaisen verotukseen ehdotetaan myös eräitä teknisiä tarkistuksia maatilahallituksen vahvistaman uuden vuoden 1991 alussa voimaan tulevan rehu- taulukon sekä tuotannossa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi. Muun muassa soijapuristeen vero on tarkistettu vastaamaan oikeaa raakavalkuaisaistoa. Ohravalkuaisa, jonka nimi rehu- taulukossa tulee olemaan ohravalkuaisrehu on valmistettu siten, että sen raakavalkuaispitoisuus on vaihdellut 30—40 prosentin välillä. Nykyisen veron perustana oleva valkuaispitoisuus 51 prosenttia on siten liian korkea. Teollisuuden prosessituotteiden osalta on muutenkin vaikeata määritellä tarkkaa raakavalkuaispitoisuutta, koska prosessi ja raaka-aineet vaihtelevat vuosien kuluessa. Sen vuoksi ehdotetaan ohravalkuaisen poistamista verotaulukosta, jolloin kyseiset tuotteet kuuluisivat niin sanottuun kaatotuoteryhmään ja vero määräytyisi valtion maatalouskemian laitoksen säännöllisten rehu-

analyysien perusteella, jotka verovelvollinen voi esittää asianomaiselle piiritullikamarille.

Rankkirehuja ei enää valmisteta. Oy Alko Ab valmistaa tärkkelysrankkia ja tiivistettyä tärkkelysrankkia, jonka raakavalkuaispitoisuus on alle 19 prosenttia. Ohraiturehua ei enää valmisteta.

Bakteerimassaa on maatilahallituksen vahvistamassa rehutaulukossa kahta eri tyyppiä, eli bakteerimassa ja bakteerimassa lysiiniteollisuudesta. Ainoastaan viimeksi mainittu ehdotetaan hyväksyttäväksi rehuna ja sen valkuaispitoisuus on 74 prosenttia. Muutos ehdotetaan huomioon otettavaksi verotaulukossa sekä veron määrässä.

Lihajauhojen, lihaluurehujauhojen ja luuruouheen osalta ehdotetaan rehutaulukon mukaisia nimiä sekä tuhkapitoisuusrajojen tarkistuksia siten, että vero vastaa tuotteiden keskimäärisiä raakavalkuaispitoisuuksia.

3. Asian valmistelu

Asiaa on valmisteltu valtiovarainministeriössä, yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön, tullihallituksen, Valtion maatalouskemian laitoksen, Helsingin yliopiston kotieläinlaitoksen sekä Elintarviketeollisuusliiton kanssa.

4. Ehdotuksen organisatoriset vaikutukset

Verotuksen toimittaisi tullilaitos, joka toimittaa muunkin valmisteverotuksen. Ehdotettu uusi vero ei aiheuttaisi muutosta nykyiseen organisaatioon. Uusi vero tosin lisäisi jonkin verran valmisteverotuksen toimittamiseen tarvittavaa työaikaa. Valmisteverotus vie kuitenkin ainoastaan noin prosentin tullilaitoksen kokonaistyöajasta, joten vaikutus resurssitarpeeseen olisi vähäinen.

Verovelvollisten osalta rehurasvan verottaminen ei aiheuttaisi muutosta sikäli, että rehujen rasva- ja valkuaisveroa olisivat velvolliset suorittamaan samat yritykset, jotka jo ennestään suorittavat valkuaisveroa.

Eräiden valkuaisrehujen saattaminen valkuaisverotuksen piiriin edellytti tavanomaisesta valmisteverotuksesta poikkeavia järjestelyjä siten, että valkuaisrehujen ostaja saatettiin eräiltä osin verovelvolliseksi. Näitä järjestelyjä ehdotetaan sovellettavaksi myös rehujen rasva- ja valkuaisverotuksen yhteydessä.

5. Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

Rehuvalkuaista käytetään vuosittain verolliisiin tarkoituksiin noin 135 miljoonaa kiloa ja rehurasvaa noin 54 miljoonaa kiloa. Rehurasvan verottamisen arvioidaan vähentävän rasvan käyttöä noin 10 miljoonalla kilolla. Koska vero kannettaisiin lisäksi ainoastaan 5 prosentin tason ylittävästä rasvan osuudesta, veron piiriin tulisi noin 34 miljoonaa kiloa. Rehujen rasva- ja valkuaisveron arvioitu vuotuinen tuotto olisi 1,60 markan verokannan mukaan noin 272 miljoonaa markkaa. Rehuvalkuaisesta kertyisi arviolta 216 miljoonaa markkaa ja rehurasvoista arviolta 56 miljoonaa markkaa.

Rehujen rasva- ja valkuaisvero ei aiheuttaisi mainittavia muutoksia täysrehujen ja rehutiivisteiden hintasuhteisiin, verrattuna valkuaisveron aiheuttamaan hintatilanteeseen. Täysrehuissa ja tiivisteissä käytetään suunnilleen yhtä paljon rasvaa. Vain sikojen rehutiivisteissä on arviolta 1,2—1,3 kertaa enemmän rasvaa kuin täysrehuissa. Broilereiden ruokintaan käytetään yksinomaan täysrehuja, joissa on keskimäärin enemmän rasvaa kuin muissa täysrehuissa. Rehurasvan verotuksen vaikutukset olisivat siten tuntuvimmat broilerrehujen osalta.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Rehujen rasva- ja valkuaisveron tuotto luettaisiin maatalouden vientikustannusosuuteen.

Veron säättämisen yhteydessä kumottaisiin valkuaisverosta 31 päivänä joulukuuta 1985 annettu laki (1092/85).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Yleiset säännökset

1 §. Pykälä sisältää yleisen säännöksen rehujen rasva- ja valkuaisveron suorittamisesta.

2 §. Viittaamalla lain liitteenä oleviin verotaulukoihin määritellään ne rasva- ja valkuaisrehut, joista on suoritettava rehujen rasva- ja valkuaisveroa. Verotaulukoissa on ilmoitettu myös veron määrät. Valkuaisen osalta ei olisi suoritettava veroa, mikäli raakavalkuaispitoisuus olisi enintään 19 prosenttia tuotepainosta. Lisäksi rehuherne olisi veroton. Rehuvasan osalta ei kannettaisi veroa, mikäli tuotteen rasvapitoisuus on enintään 5 prosenttia. Lisäksi verottomia olisivat kaura ja verotaulukossa erikseen mainitut eräät teollisuuden sivutuotteet.

3 §. Pykälässä täsmennetään verovelvolliset. Verovelvollisuus koskisi sekä valmistusta että maahantuontia.

Sen seikan varmistamiseksi, että rypsin- ja rapsinsiementä, josta hinnanalennuskorvausta on suoritettu öljynpuristamoille tai rehutehtaille ei sellaisenaan toimiteta tai käytetä rehuksi veroa suorittamatta pykälän 3 ja 4 momentit sisältävät säännöksen öljynpuristamoiden verovelvollisuudesta, milloin siementä toimitetaan muuhun tarkoitukseen kuin öljyn ja rouheen valmistukseen, sekä rehutehtaiden verovelvollisuudesta siltä osin kuin ne hankkivat puristamatonta siementä.

Veronkierron estämiseksi ehdotetaan, että rehutehdas olisi verovelvollinen vastaanottamastaan vehnänalkiosta ja vehnän- ja maissi-gluteenista. Verotuksen rationalisoimiseksi ehdotetaan, että maatilahallitus vähentäisi rehumaitojauheesta ja eräistä vastaavista tuotteista kannettavan rehujen rasva- ja valkuaisveron suoraan kyseisistä tuotteista suoritettavasta hinnanalennuskorvauksesta ja suoritaisi veron tullilaitoksen asianomaiselle tilille.

Jotta rehuseoksen valmistuspaikalla käsittely rehu olisi verotuksellisesti samassa asemassa kuin valmistuspaikalle tuotu rehu, ehdotetaan, että 3 §:ään sisällytetään 5 momentti.

1.2. Veron määräämisen perusteet

4 §. Rehujen rasva- ja valkuaisveroa olisi suoritettava kustakin rasva- ja valkuaisrehusta sen rasva- ja raakavalkuaispitoisuuden mukaan, rasva- ja raakavalkuaiskiloa kohti lasketun veroperusteen mukaan. Näiden laskentaperusteiden mukaan eri rasva- ja valkuaisrehuille vahvistettavat veromäärät mainitaan lain liitteinä olevissa verotaulukoissa. Valkuaisverotaulukossa eritellään tuotekohtaisesti valkuaisesta kannettava vero. Rasvaverotaulukossa on ainoastaan lueteltu veromäärät tuoteryhmittäin, jotka määräytyvät suoraan rasvapitoisuuden perusteella. Tuoteryhmien välillä rasvapitoisuuden ero on 2 prosenttiyksikköä. Valkuaisverotaulukosta ja rasvaverotaulukosta syntyy veromäärien yhteismäärä muodostaa suoritettavan rehujen rasva- ja valkuaisveron.

Verotaulukossa mainitusta puristamattomasta rypsin- ja rapsinsiemenestä, vehnänalkiosta sekä vehnä- ja maissigluteenista ei suoritettaisi veroa paitsi milloin niitä käytetään rehuksi tai milloin niitä tuodaan maahan rehuseoksen aineosana. Tätä tarkoittava säännös sisältyy lain 4 § 2 momenttiin.

5 §. Valmisteveron määrä määräytyy yleensä valmistuspaikalta tapahtuneen toimituksen tai maahantuontiajankohdan mukaan. Koska tätä yleissääntöä ei voida soveltaa 3 §:n 3, 4 ja 5 momenteissa tarkoitettuihin tapauksiin, sisältää ehdotettu 5 § säännöksen siitä, minkä ajankohdan perusteella rehujen rasva- ja valkuaisvero määrätään näissä tapauksissa.

6 §. Jotta maahan tuotavat rehuseokset olisivat verotuksellisesti samassa asemassa kuin maassa valmistetut seokset, olisi maahantuotavista rehuseoksista maksettava rehujen rasva- ja valkuaisveroa niihin sisältyvän rasva- ja raakavalkuaimäärän perusteella. Pykälän 3 momentin mukaan olisi myös sellaisesta rasva- ja valkuaisrehusta, joka valmistuspaikalla käytetään rehuseosten valmistukseen, suoritettava veroa.

1.3. Verottomuus

7 §. Verottomuutta koskevat säännökset ovat pääosin samat kuin muissa vastaavissa verolaeissa. Lisäksi verosta ehdotetaan vapau-

tettavaksi yksinomaan kalojen, lemmikkieläinten ja tarhaturkiseläinten ruokintaan käytettyjen rehuseosten valmistukseen käytettävät rasva- ja valkuaisrehut.

Kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi ehdotetaan verosta vapautettaviksi myös rasva- ja valkuaisrehut, jotka käytetään sellaisten tuotteiden valmistukseen, joista suoritetaan rehujen rasva- ja valkuaisveroa.

8 §. Vapaa-alueelta tai tullivarastosta takaisin kulutukseen otettujen rasva- ja valkuaisrehujen verottamista koskevat säännökset on sisällytetty lakiin erillisenä pykälänä, yhdenmukaisesti muiden vastaavien verolakien kanssa.

9 §. Yhdenmukaisesti muiden valmisteverolakien kanssa on lakiehdotukseen sisällytetty säännös, jonka mukaan kotimaisella valmistajalla on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta rehujen rasva- ja valkuaisverosta saman verokauden aikana valmistuspaikalle palautettujen tai tullivalvonnassa hävitettyjen rasva- ja valkuaisrehujen veroa vastaava määrä.

10 §. Palautusmenettely ja siihen liittyvä hakemusaika vastaa muiden vastaavien verolakien mukaista käytäntöä.

1.4. Erinäiset säännökset

11 §. Jotta rehujen rasva- ja valkuaisveroa voitaisiin tarvittaessa joustavasti muuttaa ja vero väliaikaisesti poistaa, ehdotetaan valtioneuvostolle annettavaksi oikeus määrätä veron muuttamisesta tai sen väliaikaisesta poistamisesta jo siinä vaiheessa, kun eduskunnalle on annettu sitä koskeva esitys. Lopullisen päätöksen verosta tekisi eduskunta.

12 §. Lainkohta sisältää säännöksen siitä ajankohdasta, jona veroilmoitus on annettava niissä tapauksissa, jolloin rehujen rasva- ja valkuaisveroa ei määrätä valmisteverotuksen yleissäännön mukaisesti toimitus- tai maahan-tuontiajankohdan mukaan, vaan tästä poiketen lakiehdotuksen 5 §:n tai 6 §:n perusteella.

13 §. Pykälä sisältää viittauksen valmisteverotuslakiin (558/4), johon on koottu kaikki valmisteverolakeihin ja niiden kaltaisiin verolakeihin soveltuvat verotussäännökset.

14 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annettaisiin tarvittaessa asetuksella.

15 §. Pykälään sisältyy lain voimaantulosäännös. Spekulatiivisten varastohankintojen ja veronkierron estämiseksi ehdotetaan pykälän 2 momentissa, että vero koskisi myös rasvarehujä, joita on varastossa tämän lain tullessa voimaan. Verovelvollisten olisi laadittava sekä varastopaikan piiritullikamarille toimitettava inventointiluettelo kyseisistä rasvarehuista. Nämä säännökset eivät koskisi kuitenkaan maataloustuottajaa. Koska valkuaisveron osalta verotus jatkuisi entisellään, ei inventointi olisi tarpeellinen.

16 §. Rehujen rasva- ja valkuaisverosta annettavalla lailla kumottaisiin valkuaisverosta 31 päivänä joulukuuta 1985 annettu laki (1092/85) ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset. Valkuaisverotuksen jatkuessa tämän lain nojalla, ei kertaalleen maksettua valkuaisveroa palautettaisi.

2. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu saattamaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

3. Sääntämisyjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa uutta tai lisättyä veroa koskevassa sääntämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rehujen rasva- ja valkuaisverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Rasva- ja valkuaisrehuista on suoritettava valtiolle rehujen rasva- ja valkuaisveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Rasva- ja valkuaisrehuilla tarkoitetaan tämän lain liitteenä olevissa verotaulukoissa mainittuja tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi rehulain (376/86) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuina rehuina.

3 §

Rehujen rasva- ja valkuaisveroa on velvollinen suorittamaan jokainen, joka valmistaa ansiotarkoituksessa tai tuo maahan rasva- ja/tai valkuaisrehuja, kuitenkin huomioon ottaen 3, 4 ja 6 momentin säännökset.

Rehujen rasva- ja valkuaisveroa on velvollinen suorittamaan myös se, jolle on toimitettu kotimaassa valmistettuja rasva- ja/tai valkuaisrehuja verotta tämän lain nojalla, jollei niitä ole käytetty verottomaan tarkoitukseen.

Öljynpuristamo, joka käyttää rypsin- ja rapsinsiementä muuhun tarkoitukseen kuin öljyn ja rouheen valmistukseen on velvollinen suorittamaan rehujen rasva- ja valkuaisveroa mainittuun muuhun tarkoitukseen käyttämästään siemenestä.

Rehutehdas on velvollinen suorittamaan veroa hankkimastaan rypsin- ja rapsinsiemenistä, vehnänalkioista sekä vehnän- ja maissigluteenista.

Jos rehuseoksen valmistukseen käytettävistä muista kuin tässä laissa tarkoitetuista raaka-aineista muodostuu valmistusprosessin aikana tässä laissa tarkoitettuja rasva- tai valkuaisrehuja, on rehuseoksen valmistaja verovelvollinen seoksen sisältämien rasva- ja valkuaisrehujen osalta.

Verotaulukon tuoteryhmien 23—26a osalta rehujen rasva- ja valkuaisveron suorittaa maatilahallitus vähentämällä veron kyseisistä tuotteista suoritettavasta hinnanalennuskorvauksesta. Maatilahallituksen on tilitettävä pidättämänsä rehujen rasva- ja valkuaisvero kuukausittain tullilaitoksen asianomaiselle tilille sekä

tehtävä siitä ilmoitus Helsingin piiritullikamarille.

Veron määräämisen perusteet

4 §

Rehujen rasva- ja valkuaisveroa on suoritettava liitteinä olevien verotaulukkojen mukaisesti.

Rypsin- ja rapsinsiemenestä, vehnänalkioista sekä vehnän- ja maissigluteenista on kuitenkin suoritettava rehujen rasva- ja valkuaisveroa ainoastaan 3 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

5 §

Rehujen rasva- ja valkuaisvero määrätään 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on käytetty lainkohdassa mainittuun tarkoitukseen.

Rehujen rasva- ja valkuaisvero määrätään 3 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on toimitettu rehutehtaalle.

Valkuaisvero määrätään 3 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona rehuseos on valmistettu.

6 §

Jos maahan tuodaan rehuseosta, jonka valmistukseen on käytetty tässä laissa tarkoitettuja valkuaisrehuja, on rehujen rasva- ja valkuaisveroa suoritettava rehuseoksen sisältämien rehujen raakavalkuaispitoisuuden perusteella 1,60 markkaa raakavalkuaiskiloa kohti. Jos maahantuoja ei esitä tästä selvitystä, vero määrätään tuotteen sisältämän kokonaisraakavalkuaispitoisuuden perusteella.

Tämän lisäksi, jos maahantuodun rehuseoksen valmistukseen on käytetty tässä laissa tarkoitettuja rasvarehuja, on rehujen rasva- ja valkuaisveroa suoritettava sanotun rehuseoksen sisältämän rasvapitoisuuden 5 prosentin vähimmäismäärän ylimenevältä osalta 1,60 markkaa puhdasta rasvakiloa kohti.

Milloin verovelvollinen on ottanut käyttöön valmistuspaikalla tässä laissa tarkoitettuja

tuotteita rehuseosten valmistukseen, on vero suoritettava käyttöön otettujen määrien perusteella.

Edellä 3 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vero on suoritettava valmistetun rehuseoksen sisältämien rasva- ja valkuaisrehumäärien perusteella.

Verottomuus

7 §

Verottomia ovat:

1) maassa valmistetut rasva- ja/tai valkuaisrehut, jotka käytetään vientitavaran valmistamiseen tai jotka viedään maasta tai siirretään vapaa-alueelle, tai tullivarastoon;

2) maahan tuodut rasva- ja/tai valkuaisrehut, milloin ne maahan tuotaessa ovat tullittomia muun säädöksen kuin tullitariffilain (660/87) tai muun kuin tulleva koskevan kansainvälisen sopimuksen perusteella, jollei tarkoitettua säädöksessä tai sopimuksessa ole toisin säädetty tai määrätty;

3) rasva- ja/tai valkuaisrehut, jotka käytetään sellaisten tuotteiden valmistukseen, joista suoritetaan rehujen rasva- ja valkuaisveroa;

4) rasva- ja/tai valkuaisrehut ja rehuseokset, jotka on tarkoitettu tarhaturkiseläinten ravinnoksi sekä rasva- ja/tai valkuaisrehut, jotka käytetään tarhaturkiseläimille tarkoitettujen rehujen valmistukseen;

5) kalojen ruokintaan tarkoitettut rasva- ja/tai valkuaisrehut ja rehuseokset sekä niiden valmistukseen käytettävät rasva- ja/tai valkuaisrehut; sekä

6) lemmikkieläinten ruokintaan tarkoitettut rasva- ja/tai valkuaisrehut ja rehuseokset sekä niiden valmistukseen käytettävät rasva- ja/tai valkuaisrehut.

8 §

Milloin maassa valmistettuja rasva- ja valkuaisrehuja siirretään vapaa-alueelta tai tullivarastosta kotimaan kulutukseen, on rehujen rasva- ja valkuaisverosta, verottomuudesta ja veron palauttamisesta voimassa mitä maahan tuotujen rasva- ja valkuaisrehujen osalta on säädetty tai määrätty.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maassa valmistettuihin vapaa-alueella tai tullivarastossa kulutettuihin rasva- ja valkuaisrehuihin samoin kuin niissä todettuun varaston vajaukseen.

9 §

Kotimaisella valmistajalla on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta rehujen rasva- ja valkuaisverosta saman verokauden aikana valmistuspaikalle palautettujen tai tullivalvonassa hävitettyjen verollisten rasva- ja valkuaisrehujen veroa vastaava määrä.

10 §

Milloin maassa valmistettuja rasva- ja/tai valkuaisrehuja tai rehuseoksia, joista tai joihin sisältyvistä rasva- ja/tai valkuaisrehuista vero on jo suoritettu, on viety maasta, siirretty vapaa-alueelle tai tullivarastoon, viejällä tai siirtäjällä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua rehujen rasva- ja valkuaisveroa vastaava palautus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua palautusta on haettava vienti- tai siirtopaikan piiritullikamarilta kolmen kuukauden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona tuote on viety tai siirretty 1 momentissa tarkoitettuun paikkaan.

Jos 2 momentissa tarkoitettu hakemus on annettu säädetyn määräajan jälkeen, voidaan veronpalautus myöntää ehdolla, että muut edellytykset palautukselle ovat olemassa. Tällöin noudatetaan kuitenkin, mitä virhemaksun määräämisestä on valmisteverotuslain 15 b §:ssä säädetty.

Erinäiset säännökset

11 §

Kun eduskunnalle on annettu esitys tämän lain muuttamisesta, valtioneuvostolla on oikeus määrätä, että rasva- ja/tai valkuaisrehuista kannetaan esityksen mukainen vero.

Jos 1 momentin mukaan suoritettu vero on suurempi kuin sittemmin vahvistettu vero, on verotuksen toimittaneen piiritullikamarin palautettava erotusta vastaava määrä hakemuksesta verovelvolliselle.

12 §

Veroilmoitus on 3 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa annettava siltä verokaudelta, jonka aikana tuotteet on käytetty lainkohdassa mainittuun tarkoitukseen.

Veroilmoitus on 3 §:n 4 momentissa mainitussa tapauksessa annettava siltä verokaudelta, jonka aikana tuotteet on toimitettu rehutehtaalalle.

13 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, on rehujen rasva- ja valkuaisveron määräämisestä, suorittamisesta, maksuunpanosta ja muutoksenhausta sekä muutoinkin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa (558/74) tai sen nojalla on säädetty.

14 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

15 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1991.

Lukuun ottamatta maataloustuottajaa se, jolla on tämän lain voimaan tullessa varastossa muita kuin valkuaisverotaulukossa tuoteryh-

miin 23—26a kuuluvia rehuja, on velvollinen suorittamaan valmisteveroa liitteenä olevan rasvaverotaulukon mukaisesti. Edellä tarkoitettun verovelvollisen on laadittava inventointiluttele kyseisistä rasvarehuista ja toimitettava niitä koskeva veroilmoitus sille piiritullikamarille, jonka alueella varasto sijaitsee, viimeistään vuoden 1991 helmikuun 18 päivänä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16 §

Tällä lailla kumotaan valkuaisverosta 31 päivänä joulukuuta 1985 annettu laki (1092/85) ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset.

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

VALKUAISVEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Valkuais- vero mk/kg netto- painosta*
Soijapavut	1.	0,58
Soijapuriste	2.	0,67
Soijarouhe	3.	0,75
Soijavalkuainen	4.	0,96
Rypsin- ja rapsinsiemenet	5.	0,35
Rypsi- ja rapsipuriste	6.	0,51
Rypsi- ja rapsirouhe	7.	0,56
Auringonkukansiemenet	8.	0,32
Auringonkukkapuriste	9.	0,53
Auringonkukkarouhe	10.	0,58
Vehnänalkiot	15.	0,43
Vehnänvalkuainen	16.	0,53
Vehnägluteeni	17.	1,23
Maissingluteeni	18.	1,02
Perunanvalkuainen	19.	1,25
Rehuhiiva	20.	0,67
Pekilo	21.	0,77
Bakteerimassa (lysiiniteollisuus)	22.	1,13
Rehumaitojauhe, rasvaton	23.	0,58
Rehumaitojauhe, rasvainen	23a.	0,43
Rehupiimäjauhe	24.	0,51
Vähälaktoosinen herajauhe	26.	0,35
Heravalkuaistiiviste	26a.	0,51
Kalajauho	27.	1,10
Kalanruotojauho	28.	0,77
Kalaliimavesi	30.	1,34
Lihajauho (tuhkapit. \geq 20 %)	31.	0,85
Lihajauho (tuhkapit. $<$ 20 %)	32.	1,15
Lihaluujauho (tuhkapit. \geq 40 %)	33.	0,65
Lihaluujauho (tuhkapit. $<$ 40 %)	34.	0,74
Luurouhe	35.	0,53
Maksajauho	36.	1,09
Verijauho	37.	1,38
Höyhenjauho	38.	1,31
Mäskijauho	40.	0,35
Lupiinin siemenet	42.	0,50
Rehuhernettä lukuun ottamatta muut rehuina käytettäviksi hyväksytyt tuotteet, joiden raakavalkuaispitoisuus on vähintään 19 prosenttia tuotteen nettopainosta	43.	1,60 markkaa raaka- valkuaiskilolta

* Veromäärän ollessa 1,60 markkaa raakavalkuiskilolta.

RASVAVEROTAULUKKO*

Raakasvapitoisuus % tuotteen nettopainosta	Tuote- ryhmä	Rasvavero mk/kg tuotteen nettopainosta
5.1— 7.0	1	0,03
7.1— 9.0	2	0,06
9.1—11.0	3	0,10
11.1—13.0	4	0,13
13.1—15.0	5	0,16
15.1—17.0	6	0,19
17.1—19.0	7	0,22
19.1—21.0	8	0,26
21.1—23.0	9	0,29
23.1—25.0	10	0,32
25.1—27.0	11	0,35
27.1—29.0	12	0,38
29.1—31.0	13	0,42
31.1—33.0	14	0,45
33.1—35.0	15	0,48
35.1—37.0	16	0,51
37.1—39.0	17	0,54
39.1—41.0	18	0,58
41.1—43.0	19	0,61
43.1—45.0	20	0,64
45.1—47.0	21	0,67
47.1—49.0	22	0,70
49.1—51.0	23	0,74
51.1—53.0	24	0,77
53.1—55.0	25	0,80
55.1—57.0	26	0,83
57.1—59.0	27	0,86
59.1—61.0	28	0,90
61.1—63.0	29	0,93
63.1—65.0	30	0,96
65.1—67.0	31	0,99
67.1—69.0	32	1,02
69.1—71.0	33	1,06
71.1—73.0	34	1,09
73.1—75.0	35	1,12
75.1—77.0	36	1,15
77.1—79.0	37	1,18
79.1—81.0	38	1,21
81.1—83.0	39	1,25
83.1—85.0	40	1,28
85.1—87.0	41	1,31
87.1—89.0	42	1,34
89.1—91.0	43	1,38
91.1—93.0	44	1,41
93.1—95.0	45	1,44
95.1—97.0	46	1,47
97.1—100	47	1,52

* Verotaulukon piiriin eivät kuulu tuotteet, joiden raakasvapitoisuus on alle 5,1 prosenttia tuotteen nettopainosta eikä kaura eivätkä sellaiset myllyteollisuuden, sokeri- ja tärkkelysteollisuuden tuotteet tai olut- ja alkoholijuomateollisuuden sivutuotteet, jotka on mainittu rehulain ja rehuasetuksen nojalla säädöskokoelmassa julkaistussa rehuuettelossa.

